

1

Вони скидалися на взірцеву родину.

Так думав хлопець, стоячи біля могили свого батька й слушаючи банальності з Біблії, які зачитував найнятий священник. Того теплого червневого дня, повного комах, небагато людей зібралися, щоб оплакати смерть Монтеґ'ю Сола, – не більше дюжини, і багатьох із них хлопець бачив уперше в житті. Останні пів року він провів далеко від дому, у школі-інтернаті, тож декого з відвідувачів донині ніколи не зустрічав. Та й більшість цих людей його взагалі не цікавила.

А от дядькова родина була дуже цікава. Цих варто було роздивлятися.

Лікар Пітер Сол був дуже схожий на покійного брата: худорлявий, на позір інтелігентний, у сов'ячих окулярах, тонке темне волосся вже стало на шлях неминучого облісіння. В Емі, його дружини, було кругле й приємне лице, і вона постійно стривожено зиркала на п'ятнадцятирічного небожа, наче їй так і кортіло роздушити його в обіймах. Їхньому синові Тедді було десять. Він мав худі руки й ноги, та й узагалі був маленьким клоном Пітера Сола, аж до сов'ячих окулярів.

А ще вони мали дочку Лілі. Шістнадцятилітню.

Пасма волосся вибились їй із хвостика й прилипали до обличчя від спеки. Їй було помітно незатишно в чорній сукні, і вона неспокійно похитувалася вперед-назад, наче готувалася зірватися з місця. Наче б воліла бути будь-де, тільки не відмахуватися від дзижчливих комах на цьому цвинтарі.

«Вони такі нормальні на вигляд, такі звичайні, — подумав хлопець. — Зовсім не такі, як я». А тоді їхні з Лілі погляди раптом зустрілися, і він затремтів від подиву. Наче впізнав рідну душу. У ту мить він майже відчував, як її очі зазирають у найтемніші куточки його свідомості, оглядають ті потайні місця, яких ніхто не бачив. Яких він нікому не показував.

Він стривожено відвернувся. Зосередився натомість на інших людях, що оточували могилу. Батьковій домоправительці. Юристі. Двох найближчих сусідах. Самих знайомих, які були тут для годиться, а не з приязні. Вони знали Монтеґ'ю Сола як тихого науковця, який нещодавно повернувся з Кіпру, і дні його відтоді минали над книжками, мапами та уламками кераміки. Насправді цей чоловік був для них незнайомцем. Так само як його син.

Відправа нарешті скінчилася, і все зібрання суцільною амебою посунуло до хлопця, готуючись огорнути його співчуттям, висловити, як же їм прикро, що він утратив батька. Ще й так скоро після повернення до Сполучених Штатів.

— Принаймні твоя родина тобі допоможе, — мовив священник.

«Родина? Так, гадаю, тепер ці люди — моя родина», — подумав хлопець. До нього боязко наближався малюк Тедді, якого злегка підштовхувала мати.

— Тепер ти будеш моїм братом, — сказав Тедді.

— Невже?

— Мама підготувала для тебе кімнату. Поруч із моєю.

— Але ж я залишаюся тут. У батьковому домі.

Тедді спантеличено глянув на матір.

— То він з нами не поїде?

Емі Сол швидко промовила:

— Любий, ти не можеш жити зовсім один, тобі лише п'ятнадцять. Може, тобі так сподобається в П'юриті, що ти сам захочеш лишитися з нами.

— Моя школа — в Коннектикуті.

— Так, але навчальний рік уже скінчився. Авжеж, якщо захочеш, повернешся у вересні до своєї школи. А от на літо поїдеш із нами.

— Я не буду тут один. До мене приїде мати.

Запало мовчання. Емі з Пітером перезирнулися, і хлопець знав, про що вони думають. Мати давно його покинула.

— Вона приїде по мене, — наполог він.

Дядько Пітер м'яко відповів:

— Синку, про це ми поговоримо пізніше.

* * *

Уночі хлопець лежав у ліжку в домі свого батька й слухав, як унизу, в кабінеті, стиха перемовляються тітка з дядьком. У тому ж кабінеті, де Монтеґ'ю Сол останні місяці гарував над розшифруванням дорогоцінних уривків папірусу. У тому ж кабінеті, де п'ять днів тому з ним стався удар і він упав просто на стіл. Ці люди не повинні бути там, серед батькових коштовностей. Вони чужі в його домі.

— Він іще хлопчик, Пітере. Йому потрібна родина.

— Ми не можемо силою тягнути його в П'юриті, якщо він не хоче їхати з нами.

— Коли тобі п'ятнадцять, ти не маєш права голосу в таких речах. Вирішують дорослі.

Хлопець устав з ліжка, вислизнув із кімнати. Пробрався до середини сходів, щоб було краще чути.

— Та й до того ж зі скількома дорослими він мав справу? Твого брата рахувати не доводиться. Він так замотався в те мумійське ганчір'я, що, певно, і не помічав дитини під ногами.

— Емі, це несправедливо. Мій брат був хорошою людиною.

— Хорошою, але нетямущою. Не уявляю, яка жінка могла схотіти народити від нього. А тоді ще й лишила хлопчика Монті на виховання! Не розумію, яка жінка на таке здатна.

— Монті не так уже й погано його виховав. Хлопець прекрасно вчиться в школі.

— Такі в тебе мірки доброго батьківства? Хороші оцінки в дитини?

— Юнак ще й дуже врівноважений. Добре тримався на службі.

— Пітере, та він зацікавив. Ти сьогодні хоч одну емоцію в нього на обличчі бачив?

— Монті теж такий був.

— Холоднокровний?

— Ні, інтелектуальний. Логічний.

— Але ти розумієш, що під цією маскою хлопчина мусить ховати біль. Мені аж плакати хочеться — йому зараз так потрібна мати й він так наполягає, що вона по нього приїде, хоча ми всі знаємо, що цього не буде.

— Ми цього не знаємо.

— Ми тієї жінки навіть не бачили! Просто одного дня Монті написав із Каїра, що тепер у нього є син. Він так само міг і з очерету його дістати, як Мойсея.

Хлопець почув, як трохи вище рипнула підлога, і зиркнув туди, де починалися сходи. Його заскочила Лілі, пильно дивлячись на нього понад перилами. Вона спостерігала, вивчала його, мов якусь екзотичну істоту, якої раніше не бачила, і тепер намагалася визначити, чи він небезпечний.

— Ой! — вигукнула тітка Емі. — Ти не спиш!

Дядько з тіткою щойно вийшли з кабінету й стали попід сходами, дивлячись на нього. Обличчя в них були дещо стривожені: він же міг підслухати всю їхню розмову.

— Ти добре почувашся, любий? — спитала Емі.

— Так, тітонько.

— Уже так пізно. Може, знову ляжеш?

Та він не поворухнувся. Затримався на сходах, уявляючи, як може житися з цими людьми, що можна дізнатися від

них. Можна цікаво провести літо, аж поки мати не приїде по нього.

– Тітонько Емі, я прийняв рішення, – мовив він.

– Щодо чого?

– Щодо літа й того, де я хотів би його провести.

Вона негайно припустила найгірше.

– Я тебе прошу, не квапся! У нас дуже гарний будинок, просто над озером, і в тебе буде своя кімната. Хоча б у гості приїдь, перш ніж остаточно вирішувати.

– Але ж я вирішив залишитися з вами.

Його тітка замовкла, ошелешена. Тоді її обличчя осяяла усмішка й вона поспішила вгору сходами, обійняти його. Від неї пахнуло милом «Дав» та шампунем «Брек» – так звичайно, так пересічно. Усміхнений дядько Пітер тепло поплескав його по плечі – то був його спосіб привітати в родині нового сина. Їхня втіха була схожа на павутиння з цукрової вати, вона затягувала до їхнього світу, складеного з любові, світла та сміху.

– Діти будуть такі раді, що ти поїдеш з нами! – сказала Емі.

Хлопець зиркнув угору, але Лілі вже не було. Вислизнула непоміченою. «Доведеться за нею пильнувати, – подумав він. – Бо сама вона вже пильнує за мною».

– Тепер ти частина родини, – проголосила Емі.

Поки вони всі разом піднімалися нагору, вона вже взялася розповідати про плани на літо й усі ті місця, які вони відвідають, усі ті особливі смаколики, що вона для нього зготує. Голос у неї був щасливий, в ньому навіть проривався сміх – точно мати з новонародженим.

Емі Сол і не здогадувалася, що саме вони збиралися привезти до свого дому.

2

ДВНАДЦЯТЬ РОКІВ ПО ТОМУ.

Можливо, це була помилка.

Докторка Мора Айлс затрималася біля дверей Церкви Богородиці Божественного Світла, не певна, чи варто заходити всередину. Парафіяни вже зібралися, тож вона стояла сама серед нічної темряви, і сніг, шепочучи, падав їй на непокриту голову. Крізь зачинені двері долинуло, як органістка почала грати гімн «Adeste Fideles»¹, – це означало, що всі вже всілися. Якщо вона хотіла до них приєднатися, був саме час увійти.

Мора вагалася, бо насправді не належала до кола вірян у цій церкві. Утім, музика кликала, так само як обіцянка тепла й розради в знайомих ритуалах. А тут, на темній вулиці, вона була сама. Сама на Святвечір.

Вона піднялася вгору сходами, до будівлі.

Навіть о цій пізній порі лави були заповнені родинами й заспаними дітьми, яких витягли з ліжечок заради опівнічної служби. Морине запізнення привабило кілька поглядів, і поки згасали останні акорди «Adeste Fideles», вона швидко прослизнула на перше ж порожнє місце в кінці зали. І майже одразу мусила знову підвестися разом з усіма: залунала му-

¹ «Adeste Fideles» («Прибудьте всі вірні») – традиційний різдвяний гімн у християнстві західного обряду. (Тут і далі прим. перекл.)